

រ) យក រនេសឯកេត សឋកេត យកកកកបបេត េរេបេត េនេត ត្នេត េត េត េត េត េត េត



ស្នេហា ត្នេស្នា
រកកកកបបេត េនេត េត េត េត េត

ចងក្រងដោយ



សមាគមអ្នកសារព័ត៌មានខ្មែរប្រជាធិបតេយ្យ

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ ៣១០ ផ្លូវ ៣២៤ ក្រុមទី ១៩ សង្កាត់ បឹងសាឡាង

ខ័ណ្ឌទួលគោក ក្រុងភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ : ០២៣ ៩៩៦ ៧៣០

ឧបត្ថម្ភដោយ DANIDA តាមរយៈអង្គការ Pact Cambodia

កំណត់សំគាល់

របាយការណ៍ដែលមាននៅក្នុងឯកសារនេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់សមាគមអ្នកសារព័ត៌មានខ្មែរប្រជាធិបតេយ្យ ហើយមិនឆ្លុះបញ្ចាំងទស្សនៈរបស់អង្គការផែកកម្ពុជា និង DANIDA ឡើយ ។

របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតស្តីពី
អំពើពុករលួយក្នុងការកាត់បំផ្លាញព្រៃឈើ
នៅខ្សាច់ស្រះសិវៈជ័យ ខេត្តរតនគិរី

ខែ វិច្ឆិកា ២០០៦

គំរោងស៊ើបអង្កេតស្តីពីអំពើពុករលួយក្នុងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យ ខេត្តរតនគិរីនេះ ទទួលបានការឧបត្ថម្ភពីទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនៃប្រទេសដាណឺម៉ាក (DANIDA) តាមរយៈអង្គការ ផេកកម្ពុជា ហើយអនុវត្តដោយសមាគមអ្នកកាសែតខ្មែរប្រជាធិបតេយ្យ ។

ប្រធានសមាគម	: លោក សុខ សុវណ្ណ
ប្រធានគម្រោង	: លោក ជា គីមសាន
មន្ត្រីគម្រោង	: លោក វង្ស សុភ័ក្ត្រ
ជំនួយការគម្រោង	: លោក គង់ សំអាត, លោក មាស ណារ៉ា, លោក ម៉ម រស្មី

មាតិកា

អារម្ភកថា	១
សេចក្តីសង្ខេប	២
១. ប្រវត្តិ និងមូលហេតុដែលនាំអោយមានការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើង.....	៤
ក. លក្ខណៈទូទៅនៃការកាប់ឈើ	៤
ខ. មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើង.....	៥
២. ដំណើរការស៊ើបអង្កេតរបស់រដ្ឋាភិបាល	៦
៣. ដំណើរការចោទប្រកាន់ និងស៊ើបអង្កេតមុនពេលសវនាការ	៨
៤. សវនាការជំនុំជម្រះបណ្តឹងទាក់ទងនឹងការកាប់ព្រៃឈើឧទ្ធរានជាតិវិវ័យ	១០
៥. ប្រតិបត្តិការកំពុងរលូនរបស់អង្គការកាប់ឈើ	១២
ក. ប្រតិបត្តិ ១	១២
ខ. ប្រតិបត្តិ ២	១២
គ. ប្រតិបត្តិ ៣	១៣
៦. ការបែងចែកប្រាក់កំពុងរលូន	១៤
ក. មន្ត្រីយោធា ប៉ូលីសថ្នាក់ក្រោម	១៤
ខ. យោធា លក្ខណៈថ្នាក់កណ្តាល	១៤
គ. ថ្នាក់ដឹកនាំ លក្ខណៈខេត្តរតនគិរី	១៤
ឃ. ថ្នាក់ដឹកនាំយោធា លក្ខណៈផ្សេងទៀតនៃខេត្តរតនគិរី.....	១៤
៧. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	១៨
៨. អនុសាសន៍ដល់ស្ថាប័នការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ	១៨
៩. ឯកសារយោង	១៨

ការប្តូរថវិកា

សមាគមអ្នកសារព័ត៌មានខ្មែរប្រជាធិបតេយ្យ ដោយមានជំនួយពីទីភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយ ដានីដា តាមរយៈ អង្គការផេកកម្ពុជា បានធ្វើការស៊ើបអង្កេតអំពីពុករលួយកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល នៅក្នុង ឧទ្យានជាតិវិរៈដ័យ ខេត្តរតនគិរី ដោយប្រើរយៈពេល៦ខែ ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី២០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ដល់ថ្ងៃទី ១៩ ខែតុលា ២០០៦។ គោលបំណងនៃការស៊ើបអង្កេត គឺដើម្បីរកភស្តុតាងថាតើជនណាដែលជាមេតំនិត ក្នុងការ កាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់ខាងលើ ដើម្បីអោយតុលាការអាចយកទៅដាក់បន្ទុកកាត់ទោសជនល្មើស ។

អ្នកកាសែតចំនួន ៥ នាក់របស់សមាគម បានធ្វើការស៊ើបអង្កេត ទាំងនៅទីក្រុងភ្នំពេញ តំបន់មួយចំនួនក្នុង ឧទ្យានជាតិវិរៈដ័យ ខេត្តរតនគិរី រួមទាំងនៅខេត្តយ៉ាងឡាយ និងខេត្តកន្ទុម ប្រទេសវៀតណាមផង ។ ក្នុងដំណើរការ ស៊ើបអង្កេត អ្នកកាសែតរបស់សមាគមបានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយ មន្ត្រីប៉ូលីស យោធា ដែលធ្លាប់ប្រចាំការនៅតំបន់ កន្ទុយនាគ តំបន់អូរយើល ក្នុងអំឡុងពេលដែលបទល្មើសកាប់ឈើនោះកើតឡើង និងសាច់ញាតិរបស់ពួកគេ ។ អ្នកកាសែតរបស់យើងក៏បានធ្វើការសម្ភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីប៉ូលីស យោធា ដែលធ្លាប់ទៅប្រចាំការនៅតំបន់កន្ទុយនាគ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៦ រហូតដល់មុនពេលដែលបទល្មើសព្រៃឈើកើតឡើងនៅឆ្នាំ ២០០៣-២០០៤ ក៏ដូចជាមន្ត្រីរាជការ តាមមន្ទីរនានានៅខេត្តរតនគិរី ។

ដោយសារស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រស្តុកស្តាញ អ្នកស៊ើបអង្កេតមិនបានចុះទៅដល់តំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល ដោយផ្ទាល់ឡើយ ។ តែទោះជាយ៉ាងណា អ្នកកាសែតរបស់យើងបានធ្វើដំណើរទៅដល់ ស្រុកអ៊ុកហួយ ខេត្តកន្ទុម ប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតពីបទល្មើសព្រៃឈើនោះ ។ អ្នកកាសែតរបស់យើងបានធ្វើដំណើរទៅដល់ ច្រកចូលទៅកាន់តំបន់កន្ទុយនាគពីខាងប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីធ្វើការសម្ភាសន៍ជនជាតិភាគតិចដែលរស់នៅតំបន់ ព្រំដែននៃប្រទេសទាំងពីរ ។

លើសពីនេះទៅទៀត យើងក៏បានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយជនជាប់ចោទ ដែលរត់គេចខ្លួន និងជនជាប់ចោទ ដែលតុលាការក្រុងភ្នំពេញបានកាត់ទោសពីបទទទួលសំណុំក្នុងការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគនេះផងដែរ ។ ជាមួយ គ្នានោះ យើងក៏បានជួបសម្ភាសន៍ជាមួយតំណាងរាស្ត្រ មន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន អាជ្ញាធរខេត្តរតនគិរី មេធាវី មន្ត្រីតុលាការ ផងដែរ ។

របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតនេះ បានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីរឹកមុខមេខ្លោង ប្រព្រឹត្តិពុករលួយពិតប្រាកដ ដែលជាអ្នកមានអំណាច ដើម្បីឱ្យទទួលខុសត្រូវចំពោះការប្រព្រឹត្តិរបស់គេ ជាជាងការដាក់ទោសមន្ត្រីតូចតាចដែល ធ្វើតាមបញ្ជារបស់មន្ត្រីមានអំណាច ។

សេចក្តីសង្ខេប

ឧក្រិដ្ឋកម្មកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគកាលពីឆ្នាំ ២០០៤ កន្លងមក ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើធំបំផុតក្នុងចំណោមឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើក្នុងតំបន់មួយចំនួននៃប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារតែវាបានកើតឡើងនៅតំបន់ដែលមានការការពារបរិស្ថានដោយចំណាយប្រាក់ជាច្រើនលានដុល្លារអាមេរិក ។ ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យ ត្រូវរងនូវការកាប់បំផ្លាញពីសំណាក់ក្រុមហ៊ុនវៀតណាម ។ ការកាប់ព្រៃឈើនេះ ធ្វើឱ្យតំបន់កន្ទុយនាគពុំមាននៅសល់ដើមឈើធំៗទៀតឡើយ ។

មានមូលហេតុជាច្រើន ដែលបណ្តាលឱ្យមានការកាប់ព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិនេះ ។ មូលហេតុសំខាន់ៗដែលនាំឱ្យមានការកាប់ព្រៃឈើគឺ៖ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារព្រៃឈើមិនបានល្អ និងអំពើពុករលួយដែលកើតឡើងដោយការយុបយិតពីមន្ត្រីមានអំណាចក្នុងខេត្តរតនគិរី និងកម្លាំងនគរបាល ទាហាន ការពារព្រំដែននៅទីនោះ ។

ក្នុងស្ថានភាពដោះស្រាយបញ្ហាដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ក៏ដូចជាទប់ស្កាត់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការស្រាវជ្រាវស្វែងរកជនល្មើស ដើម្បីយកមកផ្តន្ទាទោសតាមផ្លូវច្បាប់ ។ ជាក់ស្តែងគណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់ កន្ទុយនាគខេត្តរតនគិរីត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយដាក់ជាអនុសាសន៍ និងយុទ្ធសាស្ត្រនានាដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើកុំអោយកើតមានថែមទៀត ។ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនោះរួមមាន ៖ ការចុះស្រាវជ្រាវរកជនល្មើសព្រៃឈើ ការចុះស៊ើបអង្កេតស្រាវជ្រាវរកភស្តុតាង និងព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើស ការរៀបចំឯកសារបទល្មើសព្រៃឈើប្តឹងទៅតុលាការខេត្តរតនគិរីជាដើម ។ ជាលទ្ធផលគណៈកម្មាធិការនេះបានឈានទៅដល់ការរកឃើញជនល្មើស៤នាក់ ដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវធំ និងជនល្មើស ៣៣នាក់ទៀតដែលមានពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសខាងលើនេះ ។ លើសពីនេះទៀត រាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រសួងបរិស្ថាន បានចាត់ចែងសំណុំឯកសាររៀបចំប្តឹងជនល្មើសទាំងនេះ ។

នៅឯតុលាការវិញ ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការក្រុងភ្នំពេញបានចេញដីកាយាត់ខ្លួន ជនល្មើសទាំងឡាយ តាមការស្នើសុំដោយអគ្គនាយកដ្ឋាននៃក្រសួងបរិស្ថាន ក៏ដូចជាអនុគណៈកម្មការចម្រុះផងដែរ ។ ជនល្មើសមួយចំនួនត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងត្រូវបានចោទប្រកាន់ដោយព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ប៉ុន្តែជនល្មើសមួយចំនួនទៀតមិនទាន់ត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅឡើយទេ ។ តុលាការក្រុងភ្នំពេញបានចាត់ចែងឱ្យមានសវនាការជំនុំជំរះទោសចំនួន ៣ លើក រួចមកហើយ ប៉ុន្តែដំណើរការសវនាការជំនុំជំរះទោសជនល្មើសទាំងនេះ ពុំទាន់ ចប់សព្វគ្រប់នៅឡើយទេ ។

ទោះបីជាមានកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងតុលាការ ក្នុងការស៊ើបអង្កេតស្រាវជ្រាវធ្វើការចោទប្រកាន់ផ្តន្ទាទោស ចំពោះជនល្មើសយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់ស្ថាប័នទាំងពីរនេះមិនទាន់គ្រប់ជ្រុង

ប្រោយនៅឡើយទេ ព្រោះថាជនល្មើសដែលតុលាការបានកំពុងផ្ដន្ទាទោសជាអ្នកទទួលខុសត្រូវថ្នាក់ទាប និងជាអ្នក
រងឥទ្ធិពលបញ្ជាពីសំណាក់មេៗថ្នាក់លើរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ បើយោងតាមការស៊ើបអង្កេតរបស់ក្រុមស្រាវជ្រាវវិញ^១
បានបង្ហាញអោយឃើញថា ពិតមែនថា លោក ខាំ ខឿន អតីតអភិបាលខេត្តរតនគិរី និងបក្សពួកជិតស្និទ្ធ ជាអ្នក
ទទួលខុសត្រូវធំក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មកាប់ព្រៃឈើនៅឧទ្យានជាតិវិរៈមែន ប៉ុន្តែអាចមានអ្នកទទួលខុសត្រូវធំជាងលោក ខាំ ខឿន
ទៅទៀត ដែលនៅពីក្រោយបទល្មើសបំផ្លាញព្រៃឈើនេះ ។

ហេតុដូចនេះហើយ ករណីឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើក្នុងឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យមិនមែនត្រូវបញ្ចប់ ត្រឹមតែការចោទប្រកាន់
បុគ្គលមួយចំនួន និងដាក់ពន្ធនាគារជនពាក់ព័ន្ធតូចតាចមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះនោះទេ ។ ជនជាប់ចោទ និងជនត្រូវបាន
ផ្ដន្ទាទោសមួយចំនួនដែលបានរត់គេចខ្លួនពីដីកាចាប់ខ្លួនរបស់តុលាការ នឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជួយស្វែងរក
ជនល្មើសដទៃទៀត រាប់បញ្ចូលទាំងជនល្មើសធំៗផង ដែលនៅពីក្រោយបទល្មើសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនេះ ប្រសិនបើអាចមាន ។

រាជរដ្ឋាភិបាលដែលមានឆន្ទៈ និងការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការការពារអភិរក្សព្រៃឈើ គួរតែពង្រឹងថែមទៀតនូវការ
អនុវត្តច្បាប់ការពារព្រៃឈើ និងបរិស្ថានធម្មជាតិឱ្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងចាត់វិធានការបង្ក្រាបរាល់
បទល្មើសព្រៃឈើនានា ក៏ដូចជាត្រូវពង្រឹងការគ្រប់គ្រងតំបន់អភិរក្សព្រៃឈើឱ្យបានតឹងរឹង ។ ទន្ទឹមនឹងនោះដែរ រដ្ឋាភិបាល
ក៏ត្រូវពិនិត្យមើលកិច្ចសន្យាព្រៃសម្បទានដែលមានកន្លងមក ក៏ដូចជាការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណថ្មីៗដើម្បីកាប់ឈើ ។ ឧទាហរណ៍
ដូចជាការធ្វើការលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាព្រៃសម្បទានដែលមានស្រាប់ពីក្រុមហ៊ុនណាដែលមិនបានគោរពច្បាប់ និង
ធ្វើឱ្យខូចបរិស្ថានធម្មជាតិ និងផ្ដន្ទាទោសម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន និងមន្ត្រីដែលប្រព្រឹត្តល្មើស ។ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់
សហគមន៍ការពារព្រៃឈើ គួរតែត្រូវពង្រឹងថែមទៀត ។ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែយកចិត្តទុកដាក់ថែមទៀត ចំពោះការ
ប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ជាពិសេសការបង្កើតច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិមួយ
ឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដែលជាការរួម ចំណែកមួយក្នុងការទប់ស្កាត់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ ។

^១ ដោយយល់ឃើញថារឿងក្តីកាប់ឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យខេត្តរតនគិរីមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់នៅឡើយហើយមានលក្ខណៈរសើប និងដើម្បីការពារ
សន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួន ចំពោះ មន្ត្រីប៉ូលីស-យោធានានា ដែលបានផ្តល់បទសំភាសន៍ដល់ក្រុមស្រាវជ្រាវស៊ើបអង្កេត អ្នកសរសេររបាយការណ៍នេះសូមរក្សាសិទ្ធិ
មិនបង្ហាញពីឈ្មោះរបស់អ្នក ដែលបានផ្តល់ព័ត៌មានទាំងអស់នេះទេ ។

១-ប្រវត្តិ និងមូលហេតុដែលនាំអោយមានការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើល

ក-លក្ខណៈទូទៅនៃការកាប់ឈើ

យោងតាមរបាយការណ៍ចេញផ្សាយដោយអង្គការ ក្រុមហ៊ុនវិណេស ឆ្នាំ ១៩៩៩ ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ត្រូវទទួលបានការកាប់បំផ្លាញចាប់តាំងពីចុងទសវត្សឆ្នាំ ៩០ មកម៉្លេះ ប៉ុន្តែការកាប់ឈើនៅក្នុងតំបន់នេះមានសភាព ធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងឆ្នាំ២០០៣-២០០៤ ។ បច្ចុប្បន្ន តំបន់កន្ទុយនាគពុំមាននៅសល់ដើមឈើធំៗទៀតឡើយ គឺមានតែកូន ព្រៃប្លូស្ស៊ីតូចៗ លើកលែងតែតំបន់អូរយើលប៉ុណ្ណោះ ដែលមាននៅសល់ដើមឈើធំៗខ្លះ ។

លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រនៃតំបន់កន្ទុយនាគដែលដាច់ស្រយាល និងគ្មានផ្លូវចូលទៅដល់ ហើយស្ថិតនៅជាប់ព្រំប្រទល់ បីប្រទេស កម្ពុជា ឡាវ និង វៀតណាម ផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់បទល្មើសកាប់ឈើខុសច្បាប់ ។ ក្រុមហ៊ុនកាប់ឈើ នៃប្រទេសជិតខាងបានចូលកាប់ឈើនៅតំបន់អូរយើល ដោយបន្តិច ជាឈើពីប្រទេសឡាវដោយគ្រាន់តែដឹកជញ្ជូន ឆ្លងកាត់តំបន់កន្ទុយនាគ ចូលទៅទឹកដីប្រទេសវៀតណាមប៉ុណ្ណោះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អាជីវកម្មកាប់ឈើខុសច្បាប់ នៅតាមតំបន់ព្រំដែនខេត្តរតនគិរី ជាមួយនឹងបណ្តាខេត្តរបស់ប្រទេសវៀតណាម មានលក្ខណៈងាយស្រួល ដោយសារ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ខេត្តរតនគិរី មានចំណងទាក់ទងគ្នាជាមួយមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ ខេត្តយ៉ាឡាយ និង ខេត្តកន្ទុម នៃប្រទេស វៀតណាម ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយនោះ ។^២

ការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគមានពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុនខ្លះនៃប្រទេសវៀតណាមផងដែរ ។ ក្រុមហ៊ុន ទាំងនោះរួមមាន៖ ក្រុមហ៊ុន យាយម៉ាយ (Yieu Maiy) ក្រុមហ៊ុន ហុងអាញ ហុងអែម នៅប្លូតូ ក្រុមហ៊ុនឌីក គ្រឿង របស់ខេត្តយ៉ាឡាយ និងក្រុមហ៊ុន ជុង ដុង ខេត្តកន្ទុម ។ ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះ ជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងផ្តល់មធ្យោបាយ គ្រឿងចក្រ ក្នុងការចូលកាប់ឈើ និងដឹកឈើខុសច្បាប់ ពី តំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើលឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ^៣ ។

យើងសង្កេតឃើញថា អាជ្ញាធរប្រទេសវៀតណាម មិនបានជួយសហការក្នុងការផ្តល់ឯកសារពាក់ព័ន្ធបទល្មើស បំផ្លាញឈើ និងអាជីវកម្មឈើខុសច្បាប់ពីប្រទេសកម្ពុជាផងនោះទេ ។ យោងតាមប្រសាសន៍របស់ លោក មាស សុផល តំណាងគណៈកម្មការស្រាវជ្រាវបទល្មើសព្រៃឈើ ក្នុងសវនាការ បានឱ្យដឹងថា អាជ្ញាធរវៀតណាមមិនបានទទួលស្គាល់ថា ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមខាងលើមានការជាប់ព័ន្ធនឹងការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យនោះទេ ។ ទោះបីយ៉ាងណា

^២ តាមការអះអាងពីមន្ត្រីយោធា ប៉ូលីស ខេត្តរតនគិរី ដែលប្រចាំពេលមុន និងក្រោយមានបទល្មើសកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់ អូរយើល ។

^៣ យោងតាមសាក្សី ដែលក្រុមស៊ើបអង្កេតបានធ្វើការសំភាសន៍ និង ឯកសារនានាមួយចំនួនដែលបានរកឃើញក្នុងកំឡុងពេលស៊ើបអង្កេត ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសន្លឹកប័ណ្ណសម្រាប់រាប់ក្បាលរថយន្តដឹកឈើ ដើម្បីទូទាត់ប្រាក់ពីក្រុមហ៊ុនវៀតណាម ។ ក្នុងសន្លឹកប័ណ្ណនោះក៏មាន ឈ្មោះក្រុមហ៊ុនវៀតណាម លេខរថយន្ត និងឈ្មោះមន្ត្រីប៉ូលីសដែលជាអ្នកកត់ត្រារាប់ក្បាលរថយន្តផងដែរ ។

អាជ្ញាធរវៀតណាមបានដាក់ទោសចំពោះម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន ដែលចូលកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើបំផ្លាញបរិស្ថាន និងរកស៊ីឈើ ខុសច្បាប់ពីប្រទេសកម្ពុជា ទាំងនោះដែរ ។

ខ-មូលហេតុនាំឱ្យមានការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើល

ឧក្រិដ្ឋកម្មកាប់បំផ្លាញឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យបណ្តាលមកពីមូលហេតុ មួយចំនួនដែលរួមមាន៖ ការគ្រប់គ្រងមិនបានល្អ ស្ថានភាពរណីនយោបាយ និងការយុបយិតរវាងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មឈើ ។

ការគ្រប់គ្រងមិនបានល្អ

ការគ្រប់គ្រងតំបន់ឧទ្យានជាតិមិនបានល្អ ជាមូលហេតុចម្បងបំផុតដែលនាំកើតឡើង នូវការកាប់បំផ្លាញឈើ ខុសច្បាប់ នៅក្នុងតំបន់ដែលស្ថិតក្រោមគម្រោងការពារ និងអភិរក្សនោះ ។ កង្វះខាតផ្នែកខាងចំនួនឧទ្យានរក្សា និង មធ្យោបាយសំរាប់ធ្វើដំណើរ មធ្យោបាយសំរាប់ទាក់ទង និងស្បៀងអាហារ គឺជាឧបសគ្គដល់ការថែរក្សាឧទ្យានជាតិ ។ មានមន្ត្រីឧទ្យានរក្សាតែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវចាត់តាំងឱ្យការពារថែរក្សាព្រៃឈើ និងបរិស្ថាន នៅក្នុងតំបន់ កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល ដែលមានទំហំដីធំ និងស្ថិតនៅដាច់ស្រយាល ។

ស្ថានភាពរណីនយោបាយ

ការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យ កើតឡើងនៅអំឡុង ឆ្នាំ២០០៣ - ២០០៤ នោះ ស្របពេលមានវិបត្តិជាប់គាំងផ្នែកនយោបាយ មិនអាចបង្កើតរដ្ឋាភិបាលចម្រុះក្រោយពេលបោះឆ្នោត ជាតិ ថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣ ។ ការជាប់គាំងនេះ បានធ្វើឱ្យមន្ត្រីមានអំណាចនៅខេត្តរតនគិរីឆ្លៀតឱកាស ទទួលសំណូកជាច្រើនលានដុល្លារអាមេរិក ជាថ្នូរនឹងការចូលប្រព្រឹត្តអំពើឧក្រិដ្ឋកម្មកាប់ឈើខុសច្បាប់ដោយបន្លំជាមួយ ឈើដឹកចេញពីប្រទេសឡាវ ឆ្លងកាត់ដីខ្មែរ ចូលទៅប្រទេសវៀតណាម ។

ការឃុបឃិតរវាងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ និងក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មឈើ

នៅអំឡុងឆ្នាំ២០០៤ ស្របពេលមានការកាប់ឈើ និងដឹកឈើខុសច្បាប់ពីតំបន់កន្ទុយនាគនោះ មានក្រុមហ៊ុន ខ្មែរមួយ បានធ្វើលិខិតស្នើសុំធ្វើផ្លូវតាមព្រំដែនភ្ជាប់ពីតំបន់កន្ទុយនាគ ឆ្លងកាត់ខេត្តកន្ទុម និងខេត្តយ៉ាឡាយ មកកាន់ ស្រុកបានលុង ទីប្រជុំជនទីរួមខេត្តរតនគិរី ។ លិខិតស្នើសុំនោះត្រូវបានយល់ព្រមពីលោកខាំ ខឿន អតីតអភិបាលខេត្ត

^៤ លិខិតលេខ៣០០០ កបទ-សអ.ច្បក១ របស់ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការណ៍អន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦ ធ្វើជូនឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

^៥ យោងតាមចំណើយរបស់លោក យីប សាត ក្នុងសវនាការតុលាការក្រុងភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី ២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៦ ។

រតនគីរីដែលលិខិតនេះ ពុំទទួលបានការដឹងឮ ឬការអនុញ្ញាតពីក្រសួងមហាផ្ទៃឡើយ^៦ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពុំមានភាពច្បាស់លាស់ថា ការស្នើសុំធ្វើផ្លូវរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយនេះ ជាមូលហេតុនាំឱ្យមានការកាប់ឈើខុសច្បាប់ នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើលនោះទេ ប៉ុន្តែក្រសួងបរិស្ថានបានចាត់ទុកថាការធ្វើផ្លូវដឹកឈើនៅតំបន់ កន្ទុយនាគ និងតំបន់អូរយើល គឺ "ជាការខុសច្បាប់" ។ ទោះបីជាមានការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និង តំបន់អូរយើលក៏ដោយ ក៏លោក ខាំ ខឿន ក្នុងឋានៈជាអភិបាលខេត្តពុំបានធ្វើការរាយការណ៍ ឬចាត់វិធានការ ណាមួយឡើយ ដោយនៅស្ងៀម ។ នេះអាចបញ្ជាក់ពីការឃុបឃិតរវាង លោកខាំ ខឿន និងមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន ទៀត ដែលមានតួនាទីខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងខេត្តរតនគីរី^៧ ។

២. ដំណើរការស៊ើបអង្កេតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

បទល្មើសបំផ្លិចបំផ្លាញបរិស្ថានធនធានធម្មជាតិ និងជីវៈចម្រុះនៅតំបន់កន្ទុយនាគ អូរយើល ក្នុងឧទ្យានជាតិ វិរៈជ័យខេត្តរតនគីរី ត្រូវបានរកឃើញដោយមានការហោះហើរពីលើឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យចំនួនពីរលើក ។ ការហោះហើរ លើកទី១ : នៅថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤ ដែលចូលរួមដោយមន្ត្រីគ្រប់គ្រងជីវៈចម្រុះ និងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ មន្ត្រីបរិស្ថាន អាជ្ញាធរ ប្រតិបត្តិការសិកររងខេត្ត ស្នងការខេត្ត តំណាងមន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត តំណាងធនាគារពិភពលោកប្រចាំទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន ។ ក្នុងការហោះហើរនេះ គេបានប្រទះឃើញជំនួរឈើជាច្រើនដែល ជនល្មើសបានកាប់គរនៅទីនោះ ។ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៤ មានការហោះហើរមើលម្តងទៀត ដែលចូលរួមដោយតំណាងក្រសួងមហាផ្ទៃ តំណាងក្រសួងការពារជាតិ អាជ្ញាធរដែនដី តំណាងក្រសួង បរិស្ថាន និងមន្ត្រីគ្រប់គ្រង តំរោង ជីវៈចម្រុះ និងតំបន់ការពារធម្មជាតិឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ។ នៅក្នុងការហោះហើរលើកទីពីរ ពួកមន្ត្រីបានឃើញជំនួរឈើនោះដដែល ហើយក្រោយពីពេលនោះមក ជំនួរឈើនោះបាត់^៨ ។

រាជរដ្ឋាភិបាល បានចេញសេចក្តីសម្រេចលេខ៤១ ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការបង្កើត គណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ខេត្តរតនគីរី ដើម្បីស្រាវជ្រាវបទល្មើសបំផ្លិច បំផ្លាញព្រៃឈើនៅតំបន់នោះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ គណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើបានធ្វើកិច្ចប្រជុំ លើកទីមួយរបស់ខ្លួនកាលពីថ្ងៃទី៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤ ។ កិច្ចប្រជុំនេះបានដាក់ចេញជាអនុសាសន៍ និង យុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួន ដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ក្នុងឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ខេត្តរតនគីរី ។ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនោះរួមមាន៖ ការចុះស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញជនល្មើសព្រៃឈើដល់ខេត្តរតនគីរីតែម្តង ការចុះស៊ើប

^៦ យោងតាមលិខិតរបស់លោក មឿង សាមឿង (ជាអតីតមេបញ្ជាការតំបន់សិកររងខេត្តរតនគីរី) ដែលបានប្រគល់ឱ្យតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ។ ក្នុងលិខិតនោះ លោកបានទទួលស្គាល់ថា "លោកខាំ ខឿន ពិតជាបានចេញលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនមួយ ធ្វើផ្លូវ នៅតំបន់កន្ទុយនាគមែន ។"
^៧ យោងតាមភស្តុតាងដាក់បន្តក្នុងតុលាការដែលផ្តល់ដោយមន្ត្រីតំណាងក្រសួងបរិស្ថានទៅអោយតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ។
^៨ លិខិតលេខ២៨៥ សណបស្ត ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន ធ្វើជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី ។

អង្កេត ស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញភស្តុតាង និងព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើស ការរៀបចំឯកសារបទ ល្មើសព្រៃឈើ ប្តឹងទៅតុលាការខេត្តរតនគិរី ព្រមទាំងការធ្វើបេសកកម្ម ទៅប្រទេសវៀតណាមដើម្បីរកមេក្លោងនៃបទល្មើស ។^៩

ដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទាំងអស់នេះ ចាប់ពីថ្ងៃទី ២៧ ខែកញ្ញា ដល់ថ្ងៃទី ០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ សមាជិកគណៈកម្មាធិការ និងអនុគណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះស៊ើបអង្កេតស្រាវជ្រាវរកភស្តុតាង នឹងព័ត៌មានដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគខេត្តរតនគិរី ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយអាជ្ញាធរខេត្ត ស្នងការខេត្ត បញ្ជាការតំបន់ប្រតិបត្តិការសឹករងខេត្តរតនគិរី និងបញ្ជាការដ្ឋានយោធាភូមិភាគទី១^{៩០} ។ ការស្រាវជ្រាវបានឈាន ទៅដល់ការរកឃើញអ្នកប្រព្រឹត្ត បទល្មើសចំនួន០៤រូប^{៩១} ដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវធំ ព្រមទាំងអ្នកយុបប្រឹក្សាបំបាំង បទល្មើសចំនួន ៣៣ នាក់ផ្សេងទៀត^{៩២} ។ បន្ទាប់មកទៀត ថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ ក្រសួងបរិស្ថានបានបញ្ជូន សំណុំឯកសារស្តីពីជនល្មើស ទៅព្រះរាជអាជ្ញាខេត្តរតនគិរី ដើម្បីវិនិច្ឆ័យទោសទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

លើសពីនេះទៀត ដោយមានការអនុញ្ញាតពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ក្រសួងបរិស្ថានក៏បានបញ្ជូនគណៈប្រតិភូ ដែលជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ទៅបំពេញបន្តបេសកកម្មនៅឯ ប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីស្រាវជ្រាវពីបទល្មើសដែលមានពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុនវៀតណាមមួយចំនួន។ ការស្រាវជ្រាវ ក្នុងប្រទេសវៀតណាមនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានកិច្ចសហការជាមួយនឹងអាជ្ញាធរខេត្ត យ៉ាឡាយ និងខេត្តកន្ទុម នៃប្រទេសវៀតណាម^{៩៣} ។ បើតាមកំណត់ហេតុរបស់គណៈកម្មាធិការចម្រុះ បើទោះបីមានការទទួលជួបប្រជុំជាមួយ មន្ត្រីខេត្តយ៉ាឡាយ និងខេត្តកន្ទុម ក៏ដោយ ក៏គណៈកម្មាធិការចម្រុះមិនបានទទួលឯកសារ ឬវត្ថុតាងអ្វីសំខាន់ពីរដ្ឋណាម នៃខេត្តទាំងពីរបស់វៀតណាមឡើយ ។

^៩ យោងតាមរបាយការណ៍របស់ក្រសួងបរិស្ថាន ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥ លេខ២០០១ រ.ប.រ ប.ស ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី "របាយការណ៍ស្តីពី បទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគក្នុងឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យខេត្តរតនគិរី" ដែលចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និង លោក យិន គឹមស៊ាន ប្រធានគណៈកម្មាធិការចម្រុះចុះបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ខេត្តរតនគិរី ។

^{៩០} ប្រភពដូចខាងលើ ។

^{៩១} មនុស្សទាំងបួននាក់នេះដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវធំ រួមមាន : ជួន សុផាត ភេទប្រុស អាយុ ៣៧ ឆ្នាំ មេបញ្ជាការវរៈការពារព្រំដែន លេខ ២០៣, កែវ លូណា ភេទប្រុស អាយុ ៣៨ ឆ្នាំ មេបញ្ជាការកងវរៈការពារព្រំដែន ២០៣, ល្បើម សាយ ភេទប្រុស អាយុ ៤០ឆ្នាំ មេបញ្ជាការ វរៈលេខ ០១ សឹករងខេត្ត និង កុយ សុខា ភេទប្រុស អាយុ ៤០ឆ្នាំ អតីតនាយកឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យ ជាអ្នកយុបប្រឹក្សាមិនបានធ្វើរបាយការណ៍ មកក្រសួងបរិស្ថាន ។

^{៩២} មនុស្សទាំង ៣៣ នាក់នោះរួមមាន : ប៉ូលីស ទាហានការពារព្រំដែន និងឧទ្យានរក្ស ដែលឈរជើងនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ក្នុងឧទ្យានវិវៈជ័យ ។ បើតាមចម្លើយរបស់អ្នកទាំងនោះ ក្រុមការងារនៃស្នងការងារនៃស្នងការនគរបាលខេត្តរតនគិរី និងក្រុមការងាររបស់តំបន់ប្រតិបត្តិការសឹករង ខេត្តរតនគិរី ប្រធាន និងអនុប្រធានប៉ុស្តិ៍ទទួលបានប្រាក់ ១០០០ ដុល្លារម្នាក់ៗ ហើយប៉ូលីស និងយោធាដែលមានឋានៈក្រោមៗទទួលបាន ប្រាក់ម្នាក់ៗ ៦០០ ដុល្លារ ពីមេក្លោងខាងលើ (ផុន សុផាត, កែវ លូណា, ល្បើម សាយ) ។

^{៩៣} លិខិតរបស់លោកហ៊ុយ កន្ទុលវ៉ា រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ធ្វើទៅ ឯកអគ្គរដ្ឋទូតកម្ពុជា ប្រចាំ ប្រទេសវៀតណាមចុះថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥ ។

៣. ដំណើរការចោទប្រកាន់ និងស៊ើបអង្កេតមុនពេលសវនាការ

ក្រោយពីក្រសួងបរិស្ថានបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្តរតនគិរីជាច្រើនខែ ប៉ុន្តែ ពុំអាចចាត់ការបាន ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានផ្ទេរសមត្ថកិច្ចមកព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការក្រុងភ្នំពេញចាត់ការបន្ត ដើម្បី ដាក់ទោសជនល្មើសតាមច្បាប់ជាធរមាន ។ បន្ទាប់ពីទទួលបាននូវយុត្តាធិការលើរឿងក្តីហើយ ព្រះរាជអាជ្ញាតុលាការ ក្រុងភ្នំពេញ បានចេញដីកាចោទប្រកាន់ចំនួនបីបទល្មើសទៅលើមនុស្សប្រាំនាក់ និងមនុស្សមួយចំនួន ដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងបទល្មើសកាប់ឈើក្នុងតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យនេះ ចំណែកឯជនសង្ស័យមួយចំនួនទៀត ត្រូវបានតុលាការធ្វើការ ស៊ើបអង្កេតបន្ត ដើម្បីចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ ។ ជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានចេញដីកាចោទប្រកាន់ពីបទទទួលសំណួរ បំផ្លាញបរិស្ថាន បំផ្លាញព្រៃឈើ មាន^{១៤} :

- ១ កុយ សុខា អតីតនាយកឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យ ក្រសួងបរិស្ថាន
- ២ ផុន សុផាត មេបញ្ជាការវៈសេនាតូច លេខ២០៣
- ៣ កែវ សូណា មេបញ្ជាការវៈសេនាតូចលេខ២០៣
- ៤ លៀម សាយ មេបញ្ជាការយោធាខេត្តរតនគិរី
- ៥ យីប សាត អតីតមន្ត្រីឧទ្យានរុក្ខជាប់កិច្ចសន្យា ឈរជើងនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ខេត្តរតនគិរី

ការចេញដីកាចោទដោយព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការក្រុងភ្នំពេញនេះ គឺមានលក្ខណៈស្របគ្នាទៅនឹងរបាយការណ៍ សំយោគរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានក្រសួងបរិស្ថាន ក៏ដូចជារបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវស៊ើបអង្កេតរបស់អនុគណៈកម្មាធិការចម្រុះ ចុះបង្គាប់បទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគផងដែរ ។ បើយោងតាមរបាយការណ៍សំយោគរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានក្រសួង បរិស្ថាន^{១៥} ដែលធ្វើជូនព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្តរតនគិរី ក្រសួងបរិស្ថានបានស្នើសុំអោយធ្វើការឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ ផុន សុផាត, កែវ សូណា, លៀម សាយ, កុយ សុខា ។

ដូចគ្នាផងដែរ ការស្រាវជ្រាវស៊ើបអង្កេតរបស់អនុគណៈកម្មាធិការ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលបង្ហាញឱ្យឃើញថា ឈ្មោះផុន សុផាត ឈ្មោះកែវ សូណា និង ឈ្មោះលៀម សាយ ពិតជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ចាប់តាំងពីខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣ ដល់ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤ ចំណែកលោក កុយ សុខា នាយកឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យ ពិតជាបានបិទបាំងបទល្មើសព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ដែលអំពើនេះជាបទល្មើសសម គំនិត ។ ក៏ប៉ុន្តែក្នុងចំណោមជនជាប់ចោទទាំងប្រាំនាក់ មានតែ យីប សាត ឧទ្យានរុក្ខម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវចាប់ខ្លួន ឃុំក្នុងពន្ធនាគារព្រៃស ។

^{១៤} ដីកាចោទប្រកាន់លេខ៣០៨២ ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៥ របស់លោកអ៊ុក សារុច ព្រះរាជអាជ្ញាតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ។

^{១៥} របាយការណ៍សំយោគ ក្រសួងបរិស្ថាន ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ លេខ៥៣ អ.គ.ប.ស ស្តីពីករណីបទល្មើសព្រៃឈើតំបន់កន្ទុយនាគ ឧទ្យានជាតិ វិវៈជ័យ ។

ពាក់ព័ន្ធបញ្ហានេះដែរ មនុស្សមួយចំនួនទៀតដែលក្នុងនោះមានលោក ខាំ ខឿន ជាអតីតអភិបាលខេត្តរតនគិរី, លោក យឿង បាឡង អតីតស្នងការនគរបាលខេត្ត, អ៊ុន រដ្ឋា ប្រធាននគរបាលប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ និង សេន ប៊ុនធឿន អនុប្រធានប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ ត្រូវបានលោក គឹម សោភ័ណ អតីតចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ធ្វើពាក្យ សុំចោទប្រកាន់បន្ថែម ប៉ុន្តែ លោកអ៊ុក សារុំ មិនបានធ្វើការចោទប្រកាន់ ទៅលើ លោកខាំ ខឿន និង លោកយឿង បាឡងទេ ដោយសំអាងថា ពុំមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ ។ ក្នុងដំណើរការស៊ើបអង្កេតបន្ត ចៅក្រមគឹម សោភ័ណ បានចេញដីកាស្វែងរកចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទ កុយ សុខា អតីតនាយកឧទ្យានជាតិវិះជ័យ, កែវ ល្វូណ, លៀម សាយ, ផុន សុផាត ។

ក្រោយមកចៅក្រមគឹម សោភ័ណ បានផ្លាស់ចេញពីតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ហើយរឿងក្តីកាប់ឈើនេះ ត្រូវលោក ជីវ កេង ប្រធានតុលាការក្រុងភ្នំពេញជាអ្នកចាត់ការស៊ើបអង្កេតដោយផ្ទាល់ ។ លោក ជីវ កេង បានចេញដីកាចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទ សេន ប៊ុនធឿន និងបានឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបន្ថែមទៀត ដូចជា អ៊ុន រដ្ឋា ប្រធាននគរបាលប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ, ញ៉ាយ លំបាក អនុប្រធាននគរបាលប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ និង ព្រឹក កាឡេប ប្រធាន ប៉ុស្តិ៍នគរបាលអូរយើល ហើយបានដោះលែងជនជាប់ចោទ ទ្រឹម ប៊ុន និង ប៊ឹង ថាញ់ ឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ។

ជនជាប់ចោទទាំង១១នាក់ខាងលើត្រូវបានបញ្ជូនទៅចៅក្រមជំនុំជំរះជាមុន ពីបទចោទប្រកាន់ទទួលសំណូក ដោយមិន រងចាំជនជាប់ចោទដទៃទៀតទេ ដើម្បីកុំអោយបន្តឃុំខ្លួនលើសកាលកំណត់តាមច្បាប់ តទៅទៀត ។

ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងបន្ថែមទៀតពីរដ្ឋាភិបាលវៀតណាម ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ បាន សំណូមពរឱ្យមានអន្តរាគមន៍ពីក្រសួងការបរទេស និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិតាមរយៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌^{១៦} ។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ បានសំណូមពរឱ្យមានបទអន្តរាគមន៍ពីក្រសួងការបរទេស និងកិច្ចសហ ប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដើម្បីសំណូមពរបន្តទៅរដ្ឋាភិបាលប្រទេសឡាវ ដើម្បីចាប់បញ្ជូនខ្លួនជនជាប់ចោទឈ្មោះ លៀម សាយ និងកុយ សុខា មកប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីធ្វើការកាត់ទោសតាមច្បាប់^{១៧} ។ ជាកិច្ចឆ្លើយតប ក្រសួងនគរបាល យុត្តិធម៌វៀតណាម បានផ្តល់ប្រវត្តិរូបរបស់ជនល្មើសវៀតណាម ដែលត្រូវបានអាជ្ញាធរវៀតណាម ផ្តន្ទាទោសដាក់ ពន្ធនាគារពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសកាប់ព្រៃឈើនៅប្រទេសកម្ពុជា^{១៨} ។

^{១៦} យោងតាមលិខិតលេខ៧១ រប ៩២-០៦ របស់លោកជីវ កេង ប្រធានតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៦ គោរពជូនឯកឧត្តម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីហោ ណាំហុង ។

^{១៧} យោងតាមលិខិត លេខ ៧០ រប ៩២ -០៦ របស់ លោក ជីវ កេង ប្រធានតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៦ គោរពជូនឯកឧត្តម ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីហោ ណាំហុង ។

^{១៨} លិខិតលោកឡុង វិសាលោ រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ លេខ៣០០០កបទ-សអ/ច្បក ចុះថ្ងៃទី ០៥ ឧសភា ២០០៦ ជំរាបជូនលោករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

៤. សវនាការជំនុំជំរះបទល្មើសទាក់ទងនឹងការកាប់ឈើព្រៃឈើឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ

តុលាការក្រុងភ្នំពេញបានបើកសវនាការជំនុំជំរះទោសកាលពីថ្ងៃទី២០ខែកក្កដាឆ្នាំ២០០៦ ទៅលើជនជាប់ចោទ ១១នាក់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ អូរយើល ក្នុងឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ខេត្តរតនគិរី ដោយមានក្រសួងបរិស្ថានគឺជាដើមបណ្តឹង បន្ទាប់ពីមានការជួយជ្រោមជ្រែងពីសំណាក់ធនាគារពិភពលោកអំឡុង ឆ្នាំ២០០៣-២០០៤ កន្លងទៅនេះ ។ ក្នុងចំណោមជនជាប់ចោទ ១១នាក់ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នោះ គឺមាន តែជនជាប់ចោទ៤នាក់ ប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងនាំខ្លួនមកកាត់ទោសតាមច្បាប់ នៅតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ។

ដោយសារមានបទល្មើសចំនួនបីផ្សេងគ្នា ការជំនុំជំរះរឿងក្តីនេះ ត្រូវបានបែងចែកជាពីរលើក ។ លើកទី១ តុលាការក្រុងភ្នំពេញធ្វើការជំនុំជំរះលើករណីនៃបទសំណុំក ហើយលើកទី២លើករណីបទឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើ ។ សាលក្រម នៃការជំនុំជំរះលើកទី១ត្រូវបានប្រកាសនៅព្រឹកថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ ដោយផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទ ទាំង១១នាក់ ពីបទទទួលសំណុំក ដោយយោងតាមមាត្រា៣៨ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ។ ជនជាប់ចោទ ៤នាក់^{១៩} ដែលមានវត្តមានក្នុងសវនាការត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារម្នាក់ៗ រយៈពេល៥ឆ្នាំ ។ ចំណែកអ្នកដែលពុំទាន់ បានចាប់ខ្លួនបានចំនួន៤នាក់ទៀត^{២០} ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដោយកំបាំងមុខ ដោយដាក់ពន្ធនាគារម្នាក់ៗរយៈពេល៧ឆ្នាំ ។ ជនជាប់ចោទ៣នាក់ ដែលនៅសល់^{២១} ត្រូវផ្ដន្ទាទោស ដោយកំបាំងមុខ ដាក់ពន្ធនាគារម្នាក់ៗ ៦ឆ្នាំផងដែរ ។

សវនាការជំនុំជំរះលើកទី២ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ។ សវនាការនោះជំនុំជំរះ ទោសកំបាំងមុខជនជាប់ចោទមាន កែវ លូណា, លៀម សាយ, ផុន សុផាត, យឿង សាយឿន, ខាំ ខឿន (អតីតអភិបាលខេត្តរតនគិរី) និងចំពោះមុខ : ញ៉ាយ លំបាក, ព្រឹក កាឡេប, យីប សាត, អ៊ុន រដ្ឋា, យឿង បាឡូង អតីតស្នងការនគរបាលខេត្តរតនគិរី ដែលត្រូវបានចៅក្រមស៊ើបអង្កេតយុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និង យន សារ៉េត អតីត នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្តរតនគិរី ដែលបានតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំ (បង្ហាញមុខនៅថ្ងៃសវនាការនោះដែរ) ។ សវនាការនេះមិនទាន់ជំនុំជំរះចប់នៅឡើយទេ ដោយមានការសួរដេញដោលគ្នាតាមផ្លូវច្បាប់ជាច្រើនទៀត ទើបតុលាការ ផ្អាកបណ្តោះអាសន្ន និងលើកពេលសវនាការ នៅថ្ងៃក្រោយ ។

សវនាការជំនុំជំរះបន្តពីសវនាការលើកទី២ (ហៅសវនាការលើកទី៣)ត្រូវធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៦ នាពេលថ្មីៗនេះ ។ ក្នុងសវនាការលើកទី៣នេះ គេឃើញមានវត្តមានជនជាប់ចោទ ៦នាក់ ដែលរួមមាន ជនជាប់ចោទ៤នាក់ចាស់^{២២} និងជនជាប់ចោទថ្មីពីរនាក់ទៀតឈ្មោះ: យឿង បាឡូង និង លោកយន សារ៉េត

^{១៩} ជនជាប់ចោទទាំង៤នាក់គឺ: ញ៉ាយ លំបាក, ព្រឹក កាឡេប, អ៊ុន រដ្ឋា និង យីប សាត ។
^{២០} ជនជាប់ចោទទាំង៤នាក់គឺ: កុយ សុខា លៀម សាយ ផុន សុផាត និង កែវ លូណា ។
^{២១} ជនជាប់ចោទទាំង៣នាក់ដែលនៅសល់គឺ: ប៊ឹង ថាញ់ សេន ប៊ុនធឿន និង ទ្រឹម ប៊ុន ។
^{២២} ជនជាប់ចោទទាំង៤នាក់នោះគឺ: អ៊ុន រដ្ឋា, ព្រឹក កាឡេប, ញ៉ាយ លំបាក, យីប សាត ។

អតីតនាយខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្តរតនគិរី ដែលតុលាការបានសំរេចឱ្យស្ថិតនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន។ សវនាការ បានដំណើរការជំនុំជំរះកំហែងមុខ ជនជាប់ចោទ : ខាំ ខឿន, កែវ លូណា, ផុន សុផាត, កុយ សុខា, មឿង សាមឿន, លៀម សាយ, ប្លឹង ថាញ់, សេន ប៊ុនធឿន និងទ្រឹម ប៊ុន ។

នៅក្នុងសវនាការ មានការសួរដេញដោលជនជាប់ចោទដែលមានវត្តមានទាំង៦នាក់ និងការសាកសួរសាក្សី ដោយចៅក្រមជំនុំជំរះ និងមានការសួរដេញដោលពីសំណាក់មេធាវីជនជាប់ចោទ ក៏ដូចជាពីតំណាងដែលបានចូលរួម នៅក្នុងសវនាការនោះផងដែរ ។ សវនាការបានបើកជំនុំជំរះពេញមួយថ្ងៃ ប៉ុន្តែចៅក្រមជំនុំជំរះបានលើកពេលប្រកាស សាលក្រមទៅថ្ងៃក្រោយ ដោយពុំកំណត់ថ្ងៃណាជាក់លាក់ទេ ។

៥- ប្រភពប្រាក់ពុករលួយមានពីការកាប់ឈើ

ទោះជាមានការវាយតម្លៃដោយក្រសួងបរិស្ថានថា ការខូចខាតបណ្តាលមកពីការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅ ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យមានតម្លៃរហូតដល់ជាង **១៥លានដុល្លារអាមេរិក**ក៏ដោយ តាមការស៊ើបអង្កេត និងតាមរយៈការ សម្ភាសន៍បានបង្ហាញថា ទឹកប្រាក់ពុករលួយមានត្រឹមតែ **៣,៨៦២,០០០** ដុល្លារអាមេរិកតែប៉ុណ្ណោះ ។ តាមការស៊ើប អង្កេត និងបទសំភាសន៍ជនជាប់ចោទ ដែលរត់គេចខ្លួនទៅប្រទេសវៀតណាម បានបង្ហាញថា ទឹកប្រាក់ពុករលួយ ពីការកាប់ឈើនៅតំបន់ ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ នោះបានមកពី៖ ការលក់ឈើខុសច្បាប់ប្រមាណ ៣០,០០០ ម៉ែត្រគូប ទី២៖ ថ្លៃក្បាលឡានដឹកឈើ^{២៣} ប្រមាណ ៥០០គ្រឿង និង ទី៣៖ ថ្លៃបង់ក្បាលឡានប្រចាំថ្ងៃ ។

ក- ប្រភពទី១

តាមរយៈការសម្ភាសន៍ជនជាប់ចោទដែលរត់គេចខ្លួននៅប្រទេសវៀតណាម^{២៤} និងជាមនុស្សដែលស្និទ្ធជាមួយ ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមឱ្យដឹងថា ឈើដែលត្រូវកាប់លក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនប្រទេសវៀតណាម នៅអំឡុងខែតុលាឆ្នាំ២០០៣ និង ខែឧសភា ២០០៤ មានឈើប្រមាណ **៣០,០០០ម៉ែត្រគូប** ។ គ្មានប្រភពណាមកអាង អំពីថ្លៃឈើមូលក្នុងមួយ ម៉ែត្រគូបដែលលក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនវៀតណាមនោះទេ ប៉ុន្តែបើតាមការវាយតម្លៃពីមន្ត្រីជំនាញក្រសួងបរិស្ថាន ឈើមូល ក្នុងមួយម៉ែត្រគូប ថ្លៃ **១២០ដុល្លារអាមេរិក**^{២៥} ។ បើគិតសរុបទៅតម្លៃពីការលក់ឈើមានរហូតដល់ **៣,៦០០,០០០** ដុល្លារអាមេរិក ។

^{២៣} ថ្លៃក្បាលឡានដឹកឈើ គឺជាពាក្យសំដៅទៅលើ ចំនួនលុយដែលពួកគេចូលរួមកាប់ឈើខុសច្បាប់ បង់ក្នុងមួយរថយន្ត ទៅឱ្យមន្ត្រី ។
^{២៤} កិច្ចសម្ភាសន៍នេះធ្វើនៅប្រទេសវៀតណាមកាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
^{២៥} តាមការអះអាងពីលោកមាស សុផល មន្ត្រីតំណាងក្រសួងបរិស្ថានពន្យល់បង្ហាញអង្គសវនាការថ្ងៃ២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ ។

ខ. ប្រភពទី២

តាមរយៈការសម្ភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីប៉ូលីស និងយោធាដែលធ្លាប់ប្រចាំការនៅក្នុងតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យ និងជនជាប់ចោទដែលកំពុងរត់គេចខ្លួនជាច្រើននាក់ បានអោយដឹងថា ស្របពេលដែលមានការកាប់ឈើនៅឧទ្យានជាតិវិវេជ័យនោះ មានការដឹកឈើពីប្រទេសឡាវ ឆ្លងកាត់តំបន់កន្ទុយនាគតាមច្រកលេខ១៨ ទៅប្រទេសវៀតណាម ដោយមានការអនុញ្ញាតពី លោកខាំ ខឿន^{២៦} ដោយពុំមានការឯកភាពពីរដ្ឋាភិបាល។ អនុសេនិយឯកមួយរូបនៃតំបន់សិករខេត្តរតនគិរី បាននិយាយថា តាមការសួររឿយនាយទាហានចំនួន ១១នាក់ ដែលប្រចាំនៅប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមបានបង់ក្បាលឡានឱ្យមេបញ្ជាការយោធាវិវេសេនាតូចលេខ១ និងមេបញ្ជាការនគរបាលវិវេសេនា ព្រំដែន២០៣ ក្នុងមួយឡានតម្លៃ ១០០ដុល្លារអាមេរិក យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានឈើដឹកចេញពី ប្រទេសឡាវចំនួន ៥០០ រថយន្តដែរ ។ សរុបជាទឹកប្រាក់ប្រមាណ ៥០.០០០ ដុល្លារអាមេរិក ។ ការដឹកឈើពីប្រទេសឡាវឆ្លងកាត់តំបន់កន្ទុយនាគនេះ បានផ្តល់ឱកាសឱ្យមន្ត្រីខេត្តរតនគិរីកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅឧទ្យានជាតិវិវេជ័យនាំចេញទៅវៀតណាមស្របពេលជាមួយគ្នាដែរ ។

គ. ប្រភពទី៣

តាមការសម្ភាសន៍មន្ត្រីប៉ូលីស និងយោធា នៅស្រុកបានលុង^{២៧} បាននិយាយថា ក្រុមហ៊ុនវៀតណាមបានផ្តល់ប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃឱ្យកម្លាំងប៉ូលីស យោធា និងមន្ត្រីបរិស្ថានយាមនៅប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ ចំនួន២០ម៉ឺនដុល្លារ សំរាប់រថយន្តមួយគ្រឿងដែលឆ្លងកាត់ (ស្មើនឹង ១២ ដុល្លារអាមេរិក) ហើយក្រុមហ៊ុនវៀតណាមក៏បង់ឱ្យក្នុងតម្លៃដូចគ្នានេះដែរដល់មន្ត្រីប៉ូលីស និងយោធា នៅប៉ុស្តិ៍អូរយើល សម្រាប់ទិញអង្ករហូបប្រចាំថ្ងៃ ដែលគិតជាទឹកប្រាក់មានប្រមាណ ១២.០០០ ដុល្លារអាមេរិក។ តាមចម្លើយរបស់ អ៊ិន រដ្ឋា ដែលបានឆ្លើយប្រាប់ចៅក្រមថា ឈើមួយរថយន្តលក់បានតម្លៃ ៦០០ ដុល្លារអាមេរិក។ ដូចនេះ ទឹកប្រាក់សរុបនៃឈើចំនួន ៥០០ រថយន្ត ស្មើនឹង ៣០០,០០០.០០ (សាមសិបម៉ឺន)ដុល្លារអាមេរិកតែប៉ុណ្ណោះ ។

តារាងសង្ខេបប្រភពទឹកប្រាក់ពុករលួយ

ប្រភពប្រាក់ចំណូលពុករលួយ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃរាយ	តម្លៃសរុប
ថ្លៃលក់ឈើខុសច្បាប់	M ³	30,000	\$120	\$3,600,000
ថ្លៃលក់ឈើខុសច្បាប់ចុងក្រោយ				\$200,000
ថ្លៃបង់ក្បាលឡានដឹកឈើ	ឡាន	500	\$100	\$50,000
ថ្លៃបង់ក្បាលឡានប្រចាំថ្ងៃ	ឡាន	500	\$12 x 2	\$12,000
សរុប				\$3,862,000

^{២៦} ដូចគ្នានឹងចម្លើយរបស់លោកមុង ប័យ អភិបាលខេត្តរតនគិរី ឆ្លើយចំពោះមុខចៅក្រមជីវ កេង ។

^{២៧} មន្ត្រីប៉ូលីស យោធា នៅស្រុកបានលុង ស្រុកតាវែង ស្រុកអូរជុំ ដែលធ្លាប់ប្រចាំការនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ក្នុងពេលមានបទល្មើសកាប់ឈើ

តាមការសំភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីប៉ូលីសថ្នាក់កណ្តាលខេត្តរតនគិរីមួយរូប^{២៨} បានឱ្យដឹងថា រថយន្តដែលក្រុមហ៊ុន វៀតណាមយកមកដឹកលើនេះ សុទ្ធតែជាប្រភេទរថយន្តធុរិលិតនៅប្រទេសអាស្ត្រីម៉ង់ដែលមានតំលៃថ្លៃ អាចដឹកបាន លើមូលយ៉ាងតិច ២៨ម៉ែត្រគូបក្នុងមួយគ្រឿង ។ ដូច្នេះ បើគិតជាម៉ែត្រគូបចំនួនលើមាន ៥០០រថយន្ត គឺ :

$$500 \times 28M^3 = 14,000 M^3$$

(មួយម៉ឺនបួនពាន់ម៉ែត្រគូប)

$$\text{ដូច្នេះ សរុបទឹកប្រាក់} = 14,000M^3 \times \$120 = \$1,680,000.00$$

(មួយលានប្រាំមួយរយប៉ែតសិបពាន់ដុល្លារ) ។

ចំនួនរថយន្ត	ចំនួនលើក្នុងមួយរថយន្ត M ³	សរុបចំនួនលើជាម៉ែត្រគូប	តំលៃរាយ	សរុបទឹកប្រាក់គិតជាដុល្លារ
500	28 M ³	14,000 M ³	\$120	\$1,680,000

៦. ការបែងចែកប្រាក់ពុករលួយ

ផ្អែកតាមការស្រាវជ្រាវ តាមរយៈឯកសារដែលមានស្រាប់ និងការសម្ភាសន៍ដែលធ្វើឡើងអស់រយៈពេល ប្រាំមួយខែមក ប្រាក់ពុករលួយដែលបានមកពីប្រភពទាំងបី ត្រូវបែងចែកអោយមន្ត្រី ដែលទៅតាមថ្នាក់នានាក្រុម ។

ក. មន្ត្រីយោធា-ប៉ូលីសជំរុំកម្រោង

យោងតាមការសម្ភាសន៍ និងចម្លើយក្នុងឯកសារនានា បានបង្ហាញថា ទាំងមន្ត្រីយោធា នគរបាល និងបរិស្ថាន ថ្នាក់ទាប ដែលប្រចាំការនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងប៉ុស្តិ៍អូរយើល សុទ្ធតែទទួលបានទឹកប្រាក់ ដែលបានមកពីការលក់លើ ទាំងអស់គ្នា។ ទោះបីយ៉ាងណា ចំនួនទឹកប្រាក់ ដែលពួកទទួលបានមិនស្មើគ្នាទេ ទោះបីជាពួកគេមានឋានៈស្មើគ្នាក៏ដោយ ។ ជាក់ស្តែងដូចជា រវាងទ្រឹម ប៊ុន និង ប៊ឹង ថាញ់ ជាអនុប្រធាននគរបាលប៉ុស្តិ៍អូរយើល បានទទួលទឹកប្រាក់ប្រមាណជាង ១០០០ដុល្លារអាមេរិក តិចជាង ញ៉ាយ សំបាក់ និង សេន ប៊ុនធឿន ជាអនុប្រធាននគរបាលប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគ ដែលទទួលបានទឹកប្រាក់រហូតដល់ ជាងមួយម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក ឬច្រើនជាងនេះ ។^{២៩}

^{២៨} កិច្ចសំភាសន៍នេះធ្វើឡើងនៅក្នុងអំឡុងខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៦ នៅទីរួមខេត្តរតនគិរី ។

^{២៩} យោងតាមការសំភាសន៍ជាមួយនិមន្ត្រីប៉ូលីស-យោធាជាច្រើននាក់ ។

តារាងសង្ខេបការបែងចែកទឹកប្រាក់មន្ត្រីថ្នាក់ក្រោម

ឈ្មោះមន្ត្រីថ្នាក់ ក្រោម	ប្រភពប្រាក់សុវណ្ណ					សរុប
	ថ្លៃលក់ឈើ ខុសច្បាប់	ថ្លៃលក់ឈើខុសច្បាប់ចុងក្រោយ	ថ្លៃបង់ក្បាល ប្រចាំថ្ងៃ	ថ្លៃបង់ក្បាលឡាន ដឹកឈើ	ទឹកប្រាក់ពី ប្រភពផ្សេង	
ឥន រដ្ឋា	\$1,100.00	\$2,000.00	\$400.00	\$1,500.00	\$10,000.00	\$ 15,000.00
សេន ប៊ុនធឿន	\$1,100.00	\$2,000.00	\$400.00	\$1,500.00	\$10,000.00	\$ 15,000.00
ញ៉ាយ លំបាក	\$1,100.00	\$2,000.00	\$400.00	\$1,500.00	\$ 40,000.00	\$ 45,000.00
ព្រីក កាឡេប	\$1,100.00		\$400.00	\$1,500.00		\$ 3,000.00
យីប សាត	\$1,100.00		\$50.00			\$ 1,150.00
សរុប						\$79,150.00

ទឹកប្រាក់ដែលទទួលបានពីការកាប់ឈើខុសច្បាប់នៅឧទ្យានជាតិវិះជ័យនេះ អាស្រ័យផងដែរទៅនឹងទំនាក់ទំនងជាមួយនិងអ្នកដែលមានសិទ្ធិសំរេចចាត់ចែង។ ឧទាហរណ៍៖ លោក ញ៉ាយ លំបាក^{៣០} ដែលជាអ្នកកាន់សុយកាប់ឈើខុសច្បាប់នេះដោយផ្ទាល់ ដោយសារតែគាត់ជាមនុស្សទុកចិត្តរបស់លោក ខាំ ខឿន គាត់បានទទួលទឹកប្រាក់យ៉ាងតិចក៏ពី៤-៥ម៉ឺន ដុល្លារអាមេរិក ដែរ^{៣១} ។ ស្រដៀងគ្នាដែរលោកសេន ប៊ុនធឿន ជាមនុស្ស ដែលដឹងអំពីដំណើររឿងកាប់ឈើខុសច្បាប់ដ៏សំខាន់ម្នាក់ (ដោយសារតែរូបគេជាអ្នកចេញចូលទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមហ៊ុនវៀតណាម ជាមួយកែវ លូណា និងលៀម សាយ ម្តងម្កាលដែរ) យ៉ាងហោចណាស់ក៏បានទទួលទឹកប្រាក់ប្រមាណ ១៥០០០ដុល្លារអាមេរិក ដែរ^{៣២} ។ លើសពីនេះទៅទៀត សូម្បីតែមន្ត្រីនគរបាលធម្មតានៅទីនោះ ក៏បានទទួលចំណែកមិនស្មើគ្នាដែរ ដោយមន្ត្រីនគរបាលណាដែលទទួលបញ្ជាពីកែវ លូណា និង លៀម សាយ នោះត្រូវទទួលបានប្រាក់ច្រើនរហូតដល់ទៅ ៤០០០ ឬ ៥០០០ ដុល្លារអាមេរិក ។

^{៣០} ញ៉ាយ លំបាក ត្រូវជាប់ថ្ងៃរឹតខាំ ខឿន ។

^{៣១} យោងតាមការសំភាសន៍ជាមួយនិងមន្ត្រីប៉ូលីសយោធាជាច្រើននាក់ដែលបានដឹងហេតុការណ៍នៃការកាប់ឈើ នៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិះជ័យ ។

^{៣២} តាមបទសម្ភាសន៍ជាមួយកូនទាហានម្នាក់ ដែលលោកបាននិយាយថា អ្នកដែលដឹងរឿងច្បាស់ពីការកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ អូរយើល គឺសេន ប៊ុនធឿន ។

ខ.យោងការសម្ភាសន៍ថ្នាក់កណ្តាល

យោងតាមសម្ភាសន៍ និងឯកសារជាច្រើន បានឱ្យដឹងថា លោក ល្បើម សាយ មេបញ្ជាការយោធាវរៈសេនាតូច លេខ១ លោកកែវ លូណា អនុប្រធានវរៈ២០៣ នគរបាលការពារព្រំដែនបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការទំនាក់ទំនង ជាមួយក្រុមហ៊ុនឈើរបស់ប្រទេសវៀតណាម។ លោកកែវ លូណាធ្លាប់ជាមនុស្សជំនិតរបស់លោក ជួន សុផាត ហៅ អូនធំ^{៣៣} (ជាមនុស្សជំនិតរបស់លោកខាំ ខឿន និង យឿង បាឡុង ផងដែរ) បច្ចុប្បន្នជា ប្រធានវរៈ២២៣ ការពារ ព្រំដែននៅស្រុកអូរយ៉ាដាវ ដែលធ្លាប់បានកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ តាំងពីអំឡុងឆ្នាំ១៩៩៦ មកម្ល៉េះ ។ កែវ លូណា អតីតជាប្រធាន ផ្នែកស៊ើបការណ៍នៃ វរៈការពារព្រំដែន២២៣^{៣៤} ។

តារាងសង្ខេបការបែងចែកទឹកប្រាក់មន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល :

ឈ្មោះមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាល	ប្រភពប្រាក់កម្រៃ			សរុប
	ថ្លៃលក់ឈើ ខុសច្បាប់	ថ្លៃលក់ឈើ ខុសច្បាប់ចុងក្រោយ	ថ្លៃបង់ក្បាលឡាន ដឹកឈើ	
ល្បើម សាយ	\$150,000.00		\$5,000.00	\$155,000.00
ជួន សុផាត	\$100,000.00		\$5,000.00	\$105,000.00
កែវ លូណា	\$100,000.00		\$5,000.00	\$105,000.00
កុយ សុខា	គ្មានព័ត៌មាន	គ្មានព័ត៌មាន	គ្មានព័ត៌មាន	គ្មានព័ត៌មាន
<u>សរុបរួម</u>				\$365,000.00

បើតាមការសម្ភាសន៍ជាមួយកូនប្តីសម្លាប់នៅស្រុកបានលុង បានឱ្យដឹងថា កែវ លូណា បាននៅប្រចាំការ នៅស្រុកអុំកហួយ ខេត្តកន្ទុម និង ប្លេតូ ខេត្តឃ្មាឡាយប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីទូទាត់ទទួលប្រាក់លក់ឈើ ពីក្រុមហ៊ុនវៀតណាមដោយផ្ទាល់^{៣៥} ។ ចំនែកឯលោក ល្បើម សាយ និង កែវ លូណា បានទទួលទឹកប្រាក់ យ៉ាងតិចបំផុតក្នុងម្នាក់ៗ ចំនួន **២០ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក** ដែរ។ ចំណែកលោក ជួន សុផាត ប្រធានវរៈនគរបាល ការពារព្រំដែន២០៣ វិញអាចទទួលបានទឹកប្រាក់តិចជាង ប្រមាណជា **១០ ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក** តែប៉ុណ្ណោះដោយសារ ជួន សុផាត ត្រូវទៅរៀននៅក្រុងហាណូយនៅពេលដែល មានការកាប់ឈើ នៅឧទ្យានជាតិវិះជ័យនោះ^{៣៦} ។

^{៣៣} ឆ្លើយក្នុងកំណត់ហេតុសួរចម្លើយរបស់ចៅក្រមជីវ កេង ថ្ងៃទី២ ខែ កុម្ភៈ ២០០៦ជាមួយលោកវាយ រ៉ី ស្នងការនគរបាលខេត្តរតនគិរី ។
^{៣៤} ឆ្លើយក្នុងកំណត់ហេតុសួរចម្លើយរបស់ចៅក្រមជីវ កេង ថ្ងៃទី១៦មីនា២០០៦ យីប សាត ឆ្លើយថា : នៅខែ១២-២០០៣ ជួន សុផាត, កែវ លូណា, ល្បើម សាយ, បានចុះទៅប៉ុស្តិ៍កន្ទុយនាគប្រាប់ប្រធានប៉ុស្តិ៍(អ៊ុនរដ្ឋា) ហើយអ៊ុន រដ្ឋា ប្រាប់បន្តថា មេៗមកធ្វើឈើដោយផ្ទាល់ ។
^{៣៥} តាមបទសម្ភាសន៍ជាមួយកូនប្តីសម្លាប់ អ្នកដែលដឹងហេតុការណ៍កាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ អូរយើល ។
^{៣៦} កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយនិងមន្ត្រីប៉ូលីស យោធាជាច្រើននាក់ដែលបានដឹងហេតុការណ៍នៃការកាប់ព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិះជ័យ ។

លោកកុយ សុខា អតីតប្រធានទីស្នាក់ការឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទទទួលសំណុក បំផ្លិចបំផ្លាញ ព្រៃឈើ និងបំផ្លាញបរិស្ថាន។ ប៉ុន្តែ ពុំមានប្រភពណាបានអះអាងថា លោកកុយ សុខា បានទទួលប្រាក់ពីការកាប់ឈើ ចំនួនប៉ុន្មាននោះទេ ពីព្រោះក្រោយពេលដែលមានផ្ទះរឿងកាប់ឈើនៅកន្ទុយនាគ ឈ្មោះ ប៉ាក់ ឡាបុង ជំនួយការរដ្ឋបាល ស្នាក់ការឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជ បានវាយកំទេចបំផ្លាញកសាងទាំងអស់ក្នុងកុំព្យូទ័រមួយគ្រឿង ដែលខ្លួនគេជាអ្នកប្រើប្រាស់ និងបានលួចប្រាក់គម្រោងអស់ជាង៧ពាន់ដុល្លារអាមេរិក រត់គេចខ្លួនបាត់រហូតដល់សព្វថ្ងៃយ៉ាងអាថ៌កំបាំង ។ សាច់ញាតិ របស់ប៉ាក់ ឡាបុង បាននិយាយថា ការដែល ប៉ាក់ ឡាបុង ធ្វើរបៀបនេះ អាចជាបញ្ហាពីថ្នាក់លើរបស់គេ ដែលក្នុងនោះ មានទាំងលោកកុយ សុខា ផងដែរ ^{៣៧} ។

គ. ថ្នាក់ដឹកនាំយោធា-នគរបាលខេត្តរតនគិរី

ក្នុងចំនួនទឹកប្រាក់សរុប ដែលបានពីអាជីវកម្មព្រៃឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើលនៅឧទ្យាន ជាតិវិវេជ្ជមួយចំនួនធំ គឺធ្លាក់ទៅលើ លោកខាំ ខឿន អតីតអភិបាលខេត្តរតនគិរី លោកយឿង បាឡុង អតីតស្នងការ នគរបាលខេត្ត និងមន្ត្រីខេត្តរតនគិរី ជាច្រើននាក់ទៀត ។ ចំណែកលោកយឿង សាមឿន មេបញ្ជាការយោធាខេត្តវិញ បានទទួលប្រាក់ចំនួនប្រមាណ ៦,០០០ ដុល្លារអាមេរិក ប៉ុណ្ណោះ ^{៣៨} ប៉ុន្តែមន្ត្រីយោធាខេត្តរតនគិរីថ្នាក់មេបញ្ជាការ រងម្នាក់ ឱ្យដឹងថា លោក យឿង សាមឿន អាចទទួលបានទឹកប្រាក់ច្រើនជាងនេះ ។

មន្ត្រីប៉ូលីសខេត្តរតនគិរីថ្នាក់ប្រធានការិយាល័យបានឱ្យដឹងថា លោកយឿង បាឡុង បានទទួលទឹកប្រាក់យ៉ាងតិច ណាស់ជាង ២០ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក ដែរ ។ ក្នុងនោះស្នងការរងនគរបាលខេត្តរតនគិរីមួយចំនួន ក៏ទទួលបានទឹកប្រាក់ ពីកូនចៅមួយចំនួនផងដែរ ។

តាមការគណនាទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ពីការបែងចែកខាងលើទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ គឺនៅលើលោក ខាំ ខឿន ។ យ៉ាងហោចណាស់ លោកខាំ ខឿន បានទទួលទឹក ប្រាក់ចំនួនប្រមាណ ២,៥ លានដុល្លារអាមេរិកដែរ ។ បើយោងទៅលើរបាយការណ៍ និងសាក្សីនានាបានបង្ហាញថា លោកខាំ ខឿន និងមនុស្សជិតស្និទ្ធិរបស់លោកមួយចំនួន ទៀត មិនគ្រាន់តែជាអ្នកសមគំនិតទេ អាចជាមនុស្សសំខាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់ឈើ និងអាជីវកម្មឈើខុសច្បាប់នៅតំបន់ កន្ទុយនាគនេះតែម្តង ។ បើតាមការបំភ្លឺនានាពីមន្ត្រីជាន់ខេត្តរតនគិរីបានឱ្យដឹងថា នៅអំឡុងពេលមានការកាប់ឈើ និង ដឹកឈើខុសច្បាប់ នៅតំបន់កន្ទុយនាគ លោកខាំ ខឿន បានធ្វើដំណើរទៅប្រទេសឡាវ និងប្រទេសវៀតណាម ជាច្រើនដង ^{៣៩} ។

^{៣៧} កិច្ចសំភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីស្នាក់ការឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជ និងសាច់ញាតិរបស់ ប៉ាក់ ឡាបុង ។

^{៣៨} បទសំភាសន៍ផ្ទាល់ជាមួយនិងលោកយឿង សាមឿន ដែលជាអតីតមេបញ្ជាការយោធាខេត្ត កាលពីខែឧសភា ២០០៦ ។

^{៣៩} បទសំភាសន៍ជាមួយនិងមន្ត្រីប៉ូលីស-យោធាជាច្រើននាក់ដែលបានដឹងហេតុការណ៍នៃការកាប់ព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជ ។

យោងតាមរបាយការណ៍របស់អង្គការ ក្រុមលើវិស័យ ចេញផ្សាយនៅឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលបានដកស្រង់អត្ថបទរបាយការណ៍សារព័ត៌មានរដ្ឋិកម្ពុជា ចេញថ្ងៃទី១២ខែកុម្ភៈឆ្នាំ១៩៩៩ បានឱ្យដឹងថា លោកខាំ ខឿន មានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់ឈើខុសច្បាប់រាប់ម៉ឺនម៉ែត្រគីបនៅខេត្តរតនគិរីជាពិសេសនៅឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ចាប់តាំងពីពេលដែលលោកនៅកាន់តំណែងជាស្នងការរងគរពល ខេត្តរតនគិរីមកម៉្លេះ ។

តារាងសង្ខេបប្រាក់ពុករលួយមន្ត្រីថ្នាក់ខេត្តរតនគិរី

ទន្ទឹមនឹងនោះ ក្នុងកំណត់ហេតុសួរចម្លើយចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឯកឧត្តម មួង ប័យ អភិបាលខេត្តរតនគិរី បានមានប្រសាសន៍ថា នៅក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ សមាជិកគណបក្សប្រជាជនទាំងអស់របស់ខេត្ត សង្ស័យលើឯកឧត្តម ខាំ ខឿន ជាអ្នកបញ្ជាឱ្យកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ។ ឯកឧត្តមមានប្រសាសន៍បញ្ជាក់ ទៀតថា៖ "បានជាសមាជិកគណបក្សខេត្ត មានការសង្ស័យលើឯកឧត្តម ខាំ ខឿន ពីព្រោះនៅតំបន់កន្ទុយនាគមានវិទ្យុទាក់ទង និងរាយការណ៍ជាប្រចាំ ហើយមន្ត្រីប្រចាំការនៅទីនោះ ពិតជាមិនហ៊ានឱ្យគេកាប់ឈើឡើយ បើពុំមានបញ្ជាពី ថ្នាក់លើទេនោះ" ^{៤០} ។

ឈ្មោះមន្ត្រីពុករលួយ	សរុប
លោក ខាំ ខឿន	\$2,500,000
លោក យឿង បាឡុង	\$ 200,000
លោក យឿង សាមឿន	\$ 6,000.0
សរុបរួម	\$ 2,706,000

ឃ. ថ្នាក់ដឹកនាំយោធា-នគរបាលខេត្តរតនគិរីផ្សេងៗទៀត

តាមការសម្ភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីប៉ូលីស ជនជាប់ចោទទាំងឡាយ បានឱ្យដឹងថា ការចេញឈើដែលនៅសល់ ក្រោយពីការរកឃើញដោយ ការហោះហើររបស់ក្រុមចម្រុះ ធនាគារពិភពលោក និង ក្រសួងបរិស្ថាន ដែលលោកខាំ ខឿន បានទទួលទឹកប្រាក់ ២០ ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិកនោះ មានការជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងមន្ត្រីខេត្តរតនគិរីជាច្រើននាក់ នៅក្នុងគណៈកម្មាធិការចម្រុះមួយរបស់ខេត្តរតនគិរី ដែលបង្កើតឡើងដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើសកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគនេះ ដឹកនាំដោយលោក សូរ៉ាន់ ខាំរ៉ាន់ ស្នងការរងគរពល ខេត្តរតនគិរី ។ ^{៤១}

^{៤០} កំណត់ហេតុសួរចម្លើយចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជីវ កេង (២កុម្ភៈ២០០៦) ជាមួយឯកឧត្តមអភិបាលខេត្តរតនគិរី ។

^{៤១} យោងតាមការសម្ភាសន៍ជាមួយមន្ត្រីប៉ូលីសម្នាក់ដែលបានដឹងហេតុការណ៍នៃការកាប់ប្រែឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវៈជ័យ ។

៧. សន្និដ្ឋាន

ឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើបានកើតមានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើល នៃឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ក្នុង ខេត្តរតនគិរី ។ ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើមានលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយធំបែបនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានមេសមគំនិតធំៗ ជាអ្នក អនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីក្រោមបង្គាប់ សហការជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុនវៀតណាមចូលកាប់ឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើល ។ សកម្មភាពកាប់ឈើនៅតំបន់នោះ មានការបុប្ផិតពិលោក ខាំ ខឿន អតីតអភិបាលខេត្តរតនគិរី ។ លោក ខាំ ខឿន បានធ្វើការបញ្ជាមកអ្នកទទួលខុសត្រូវ នៅតំបន់កន្ទុយនាគ និងអូរយើល ដែលរួមមាន៖ លោក ល្បើម សាយ, កែវ លូណា, ផុន សុផាត, មឿង សាមឿន, កុយ សុខា, និង យឿង បាសុង ជាអ្នករៀបចំឱ្យមានឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើ ដ៏ធំធេងកើតមានឡើង ដោយមានគ្រឿងចក្រឈូសឆ្លូវជួយសម្រួលដល់ការដឹកនាំឈើឆ្លងដែនទៅដាក់នៅក្នុងទឹកដី ខេត្តយ៉ាឡាយ ខេត្តកន្ទុម ប្រទេសវៀតណាម ជាប់ព្រំដែនខ្មែរ ។ ដូចនេះ អ្នកទាំងអស់នេះសុទ្ធតែជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ធំក្នុងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគដែលដឹកនាំដោយឈ្មោះ ខាំ ខឿន ។

ក្រុមជនជាប់ចោទ ដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ជំរុញឱ្យមានឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើក្នុងតំបន់កន្ទុយនាគ និង អូរយើល នៃឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ បានរត់គេចខ្លួនពីការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យស្វែងតាមរកចាប់ខ្លួននៃតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ។ ថ្វីត្បិតតុលាការបានផ្ដន្ទាទោសតែអ្នកទទួលខុសត្រូវថ្នាក់ខ្ពស់ និងថ្នាក់ទាប ពីបទឧក្រិដ្ឋពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់បំផ្លាញ ព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ក៏ដោយ ក៏គេសង្កេតឃើញថា មានតែអ្នកទទួលខុសត្រូវថ្នាក់ទាបដែលជាអ្នក រងឥទ្ធិពលបញ្ហាពីសំណាក់មេៗថ្នាក់លើរបស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន យកមកឃុំឃាំង ។

ករណីឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើក្នុងឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យបំផ្លាញបរិស្ថានធម្មជាតិ មិនមែនត្រូវបញ្ចប់ត្រឹមតែការចោទ ប្រកាន់បុគ្គលមួយចំនួន និងដាក់ពន្ធនាគារជនពាក់ព័ន្ធតូចតាចមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះនោះទេ ។ ជនជាប់ចោទ និងជនត្រូវ បានផ្ដន្ទាទោសមួយចំនួនដែលបានរត់គេចខ្លួនពីដីកាចាប់ខ្លួនរបស់តុលាការ ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ដើម្បីស្វែងរកជនល្មើស ដទៃទៀត រាប់បញ្ចូលទាំងជនល្មើសធំៗផ្សេងៗទៀត ដែលនៅពីក្រោយបទល្មើសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនេះ ប្រសិនបើអាចមាន ។ ដូច្នេះជនជាប់ចោទ ខាំ ខឿន ក៏ជាសាក្សីដ៏សំខាន់ផងដែរ ដើម្បីស្វែងរកជនល្មើសផ្សេងទៀតដែលនៅពីក្រោយ បទល្មើសដ៏គួរឱ្យខ្លាចនេះ ។

៨. អនុសាសន៍ទប់ស្កាត់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ

តាមរយៈគោលនយោបាយនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏ដូចជាការប្តេជ្ញាចិត្តជាច្រើន រាប់បញ្ចូលទាំងការប្តេជ្ញាចិត្ត នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ផ្តល់ជំនួយជាមួយនិងសហគមន៍អន្តរជាតិម្ចាស់ជំនួយ យើងឃើញថា រាជរដ្ឋាភិបាល បានបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួនក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់ព្រៃឈើ អភិរក្សព្រៃឈើ ជាពិសេសក្នុងឧទ្យានជាតិ ដែលមានកំណត់ ក្នុងព្រះរាជក្រឹត្យ ។

ដើម្បីធ្វើឱ្យឆន្ទៈរបស់ខ្លួនក្លាយទៅជាការពិត ក៏ដូចជាដើម្បីទប់ស្កាត់បទល្មើសកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើឱ្យមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់នោះ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែពិចារណាចំពោះអនុសាសន៍មួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖

- ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងច្បាប់ការពារបរិស្ថានធម្មជាតិ ឱ្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានវិធានការបង្ក្រាបរាល់សកម្មភាព ដែលជាបទល្មើសព្រៃឈើ និងការបំផ្លាញបរិស្ថានធម្មជាតិ ។ រាជរដ្ឋាភិបាល គួរពង្រឹងថែមទៀតនូវការគ្រប់គ្រងតំបន់អភិរក្សព្រៃឈើ ដោយបង្កើនទាំងបុគ្គលិកអភិរក្សព្រៃឈើ និងឧបករណ៍ ឬ សម្ភារៈ ប្រើប្រាស់ចាំបាច់នានា ដើម្បីធ្វើឱ្យការការពារព្រៃឈើមានលក្ខណៈកាន់តែប្រសើរថែមទៀត ។
- ការកាប់ព្រៃឈើក្នុងតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជ អាចកើតចេញពីការផ្តល់ការអនុញ្ញាតទៅឱ្យក្រុមហ៊ុន ឯកជន ឬការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណផ្សេងៗទៅក្រុមហ៊ុនឯកជនដើម្បីកាប់ឈើ ។ ក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនបានយកអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬ លិខិតអនុញ្ញាតទាំងនោះទៅប្រើខុស ឬលើសពីអ្វីដែលរដ្ឋាភិបាលបានសំរេចឱ្យ ។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែពិនិត្យ ឡើងវិញ រាល់កិច្ចសន្យាព្រៃសម្បទានជាមួយក្រុមហ៊ុនឯកជនដែលមានកន្លងមក ហើយដែលមិនបានគោរពច្បាប់ និង ធ្វើឱ្យខូចបរិស្ថានធម្មជាតិ ហើយត្រូវនាំម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ដូចជាមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធទាំងនោះមកផ្តន្ទាទោសទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែបង្កើននូវការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់សហគមន៍ការពារព្រៃឈើ នៅតាមតំបន់ ដែលច្បាប់ចែងកំណត់ពីតំបន់ការពារព្រៃឈើបន្ថែមទៀត ដើម្បីជំរុញឱ្យការអភិរក្សព្រៃឈើកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរបន្តសហការជាមួយក្រុមអ្នកជំនាញអភិរក្សព្រៃឈើបរទេស រួមទាំងការទទួល យកជំនួយបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវកំណែទម្រង់ព្រៃឈើ ដែលជាការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់របស់រាជ រដ្ឋាភិបាល ។
- មូលហេតុចម្បង នៃការកាប់ព្រៃឈើនៅតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ្ជកើតចេញពីការរំលោភអំណាច ដោយមន្ត្រីរាជការមួយចំនួន តាមរយៈការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ។ ដូច្នេះរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចាត់វិធានការប្រឆាំងអំពើ ពុករលួយឱ្យបានតឹងរឹងក្នុងចំណោមមន្ត្រីរាជការ ។ ប្រទេសកម្ពុជាពុំទាន់មានច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយនៅឡើយទេ គឺមានតែសេចក្តីព្រាងច្បាប់ដែលស្ថិតនៅក្នុងដែររដ្ឋាភិបាលប៉ុណ្ណោះ ហើយសេចក្តីព្រាងច្បាប់នោះមិនទាន់ស្របតាមស្តង់ដារ

អន្តរជាតិនៅឡើយ។ ដូចនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញឱ្យមានច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយមួយដែលស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិឱ្យបានឆាប់ ហើយត្រូវអនុវត្តច្បាប់នេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត ។

- ជនមួយចំនួនដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសទាក់ទងនឹងការកាប់ព្រៃឈើនៅតំបន់កន្ទុយនាគ ពុំទាន់ត្រូវចាប់ខ្លួនបាននៅឡើយទេ។ រដ្ឋាភិបាលគួរជំរុញឱ្យមានការផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ដល់ជនទាំងឡាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តិបទល្មើស ព្រៃឈើធ្ងន់ធ្ងរដោយប្រើច្បាប់ទាំងឡាយដែលមានជាធរមាន ជាពិសេសគឺក្រុមព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលដែលទាក់ទងទៅនឹងអំពើពុករលួយ ដើម្បីលុបបំបាត់នូវវិប្បធម៌នីទណ្ឌភាព ។ ត្រូវចាត់ចែងអោយមានការស៊ើបអង្កេតចែមឡើត ដើម្បីរកអោយឃើញនូវមេក្តោងទាំងឡាយដែលនៅពីក្រោយបទល្មើស ប្រសិនបើមាន ។

- ចំពោះក្រុមហ៊ុនបរទេស ឬជនបរទេសទាំងឡាយដែលបានពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់ឧទ្យានជាតិវិវេជ័យ រដ្ឋាភិបាលមិនគួរអនុញ្ញាតឱ្យមករកស៊ីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឡើយ ដូចជាតាមរយៈផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចជាដើម ។

- សភាជាតិគប្បីធ្វើការអនុម័តច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ អោយបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបំផ្លាញព្រៃឈើ និងបរិស្ថានធម្មជាតិ ។

៩- ឯកសារយោង

- ១ - សន្លឹកប័ណ្ណដឹកឈើរថយន្តរបស់ក្រុមហ៊ុនហុង អាញ អៀក វៀតណាម ។
- ២ - លិខិតប្រគល់ប្រាក់ចំនួន ១០.០០០ដុល្លារអាមេរិក និង ៣លានដុង របស់ ញ៉ាយ លំបាក ទៅឱ្យ សេន ប៊ុនធឿន ទុកឱ្យប្រធានវរៈ ថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤ ។
- ៣ - របាយការណ៍សំយោគរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ដាក់ជូនព្រះរាជអាជ្ញាតុលាការខេត្តរតនគិរី ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ៤ - របាយការណ៍វាយតម្លៃការខូចខាតបរិស្ថានរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស ក្រសួងបរិស្ថាន ។
- ៥ - ពាក្យបណ្តឹងបន្ថែមរបស់ក្រសួងបរិស្ថានទៅលើលោកខាំ ខឿន និងលោកយឿង បាលូង ។
- ៦ - របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតរបស់ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ៧ - របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតរបស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៦ ។
- ៨ - របាយការណ៍បេសកកម្មរបស់ក្រុមចម្រុះរកការពិតជាក់ស្តែងដល់កន្លែង ស្ថិតិបទល្មើសព្រៃឈើតំបន់កន្ទុយនាគ ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ខេត្តរតនគិរីថ្ងៃទី១៦-២៣ ខែមិថុនាឆ្នាំ២០០៤ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ របស់ លោក ជូ សុភក្រ នាយកឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ អតីតជំនួយការប្រធានគម្រោងគ្រប់គ្រងជីវៈចម្រុះ និង តំបន់ការពារធុជាតិ ។
- ៩ - របាយការណ៍បេសកកម្មរបស់លោកសាន សានី អតីត ប្រធានស្នាក់ឧទ្យានជាតិវិរៈជ័យ ថ្ងៃទី ០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ ។
- ១០ - លិខិតស្នើសុំដីសម្បទាន ១០.០០០ ហិកតានៅស្រុកអណ្តូងមាស របស់អ្នកស្រីសៀក ចាន់ហេង នាយកក្រុមហ៊ុន ហេង អភិវឌ្ឍន៍ ។ របាយការណ៍កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារខេត្តរតនគិរី និងគោលការណ៍យល់ព្រមរបស់អាជ្ញាធរ ខេត្តរតនគិរី ថ្ងៃទី១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៣ ។
- ១១ - លិខិតស្នើសុំដីសម្បទាន១០.០០០ ហិកតានៅស្រុកអូរយ៉ាដាររបស់ឧត្តមសេនីយ៍ទោ ហួត ឈាង មេបញ្ជាការ យោធព្វមភាគ១ ។ របាយការណ៍កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារខេត្តរតនគិរី និងគោលការណ៍យល់ព្រមរបស់អាជ្ញាធរ ខេត្តរតនគិរី ។

- ១២ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ សាន សានី អាយុ ៣៦ ឆ្នាំ មុខងារមន្ត្រីមន្ទីរបរិស្ថាន សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ១៣ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ យន សារីត អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ មុខងារមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ប្រធានតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ១៤ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ស៊ូ ណែ អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ ជាតិឡាវ មុខងារបញ្ជាការរងវៈ២០៣ សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ១៥ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ព្រឹក កាឡេប អាយុ ៤១ ឆ្នាំ ជាតិព្រៅ មុខងារមេប៉ូស្តិ៍អូរយើល សួរចម្លើយ ដោយលោក គឹម សោភ័ណ ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ១៦ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ សេង វាសនា អាយុ ៣២ ឆ្នាំ មុខងារ នគរបាល សួរចម្លើយដោយ លោក គឹម សោភ័ណ ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ១៧ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ណាប់ ប៊ុនហេង អាយុ ៥១ ឆ្នាំ នាយកខុទ្ទកាល័យសាលា ខេត្តរតនគិរី សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ១៨ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ វាយ រី អាយុ ៤៥ ឆ្នាំ មុខងារស្នងការនគរបាល សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី ០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៦ ។
- ១៩ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ហោ ហុង អាយុ ៥៤ ឆ្នាំ មុខងារប្រធានមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តរតនគិរី សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី ០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ២០ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ លោក មួង ប័យ អភិបាលខេត្តរតនគិរី សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ២១ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ឆោម ប៊ុនខន អភិបាលរងខេត្តបាត់ដំបង សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រម ស៊ើប អង្កេត ថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ២២ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ សេន ប៊ុនធឿន អាយុ ៣២ ឆ្នាំ មុខងារនគរបាលប៉ូស្តិ៍កន្ទុយនាគ សួរចម្លើយ ដោយលោក គឹម សោភ័ណ ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ២៣ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ទ្រឹម ប៊ុន អាយុ៣០ ឆ្នាំ ជនជាតិព្រៅ មុខងារអនុប្រធាននគរបាលប៉ូស្តិ៍អូរយើល សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី ០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។

- ២៤ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ យីប សាត អាយុ ៤៩ឆ្នាំ មុខងារមន្ត្រីអភិរក្សឧទ្យានកន្ទុយនាគ សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី ០៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ២៥ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ យីប សាត អាយុ ៤៩ឆ្នាំ មុខងារមន្ត្រីអភិរក្សឧទ្យានកន្ទុយនាគ សួរចម្លើយ ដោយលោក គឹម សោភ័ណ ចៅក្រមតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ២៦ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ អ៊ុន រដ្ឋា អាយុ៣២ ឆ្នាំ មុខងារឥរិយាបថប៉ូស្តិ៍ព្រំដែន សួរចម្លើយដោយលោក ជីវ កេង ចៅ ក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ២៧ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ យីប សាត អាយុ៥០ឆ្នាំ មុខងារមន្ត្រីបរិស្ថានប្រចាំប៉ូស្តិ៍កន្ទុយនាគ សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ២៨ - កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ ញ៉ាយ សំបាក់ អាយុ៣២ឆ្នាំ មុខងារអនុប្រធានប៉ូស្តិ៍កន្ទុយនាគ សួរចម្លើយ ដោយលោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- ២៩ - លិខិតរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ធ្វើទៅ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣០ - លិខិតរបស់ ក្រសួងការពារជាតិ ធ្វើទៅ រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងបរិស្ថាន ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ ។
- ៣១ - ដីការសន្និដ្ឋានស្ថាពរ របស់លោក អ៊ុក សារុំធី ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុងភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣២ - ដីកាបញ្ជូនរឿងមូលទៅពិនិត្យ របស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុង ភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣៣ - ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ របស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត តុលាការក្រុងភ្នំ ពេញ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣៤ - ដីកាសំរេចបំបែកសំណុំរឿង របស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុង ភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣៥ - លិខិតរបស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ធ្វើទៅ រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- ៣៦ - លិខិតធានា ឡេវី ម៉ុ ភេទស្រី អាយុ២៧ ឆ្នាំ ជាតិព្រៅ (១២/០៦/២០០៦ ទៅចៅក្រមស៊ើប អង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ លោក ជីវ កេង (១៩/០៤/២០០៦) និង ដីកាសំរេចរបស់លោក ជីវ កេង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតតុលាការក្រុងភ្នំពេញ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ។

- ៣៧ - កំណត់ហេតុសួរ ត ទល់ របស់លោក ជីវ កេង (១២/០៦/២០០៦) ។
- ៣៨ - លិខិតបំភ្លឺរបស់ ផុន សុផាត ទៅប្រធានតុលាការក្រុងភ្នំពេញ (១៥/១១/២០០៥)
- ៣៩ - សំរង់សាលដីការព្រហ្មទណ្ឌ (ជនជាប់ចោទឈ្មោះ យឹប សាត) (១២/០៦/២០០៦)
- ៤០ - លិខិតសុំពឹងពាក់មេធាវី របស់ ទ្រឹម ប៊ុន រតនគីរី ថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ។